

THE STAR

Entered as second class matter March 8, 1909, at the Post Office of Philadelphia, Pa., under the act of March 3, 1879

Amerikos Lietuviu Kat. Savaitinis Laikraštis

Nr. 44

PHILADELPHIA, PA., 30 D. SPALIŲ (OCTOBER) 1914 M.

Metai XIV.

Nera Vokiecziu Lietuvoje.

Vokiecziai sumusztii ties Varszava ir vejami isz Lenkijos.

Rusijos Centralines Azijos muzulmonai imasi ginklu. 180.000 pasirengę kovon. Persai užpuldinėja rusus.

Didelis kraujo praliejimas Vakarineje Belgijoje ir Prancijoje. 40.000 prancūzų ir 46.000 vokiečių išmušta tose batalijose. Belgų ten žuvo 10.000 kar.

Sulig paskiausių raportų iš Petrogrado. Lietuvoje nėra nei vieno vokiečio kareivio. Vokiečių armija visiškai sumušta ant Vislos krantu, ties Varsava ir ktiose vietose, betvarkėje sparčiai traukiasi atgal, palikdami rusams daug amunicijos ir savo sužeistuosius kareivius.

Be, anot kaikurių korespondentų, rusai nemoka išnaudoti savo pergalių. Tas duoda progos sumaniems vokiečiams nepaprastu spartumu susiorganizuoti kitose vietose ir jie vėl tvarkiai užpuldinėja rusus.

Sumušti vidury Lenkijos vokiečiai dabar traukia savo visas įiegas ir šiaurinę Lenkiją ir mėgiasi išigrąsti į Lomžos, Gardino ir gal Suvalkų gubernijas.

Pastaruoju laiku vokiečiai labai plešia gyventuojus, kuriuos tik užtinka pakelyje. Iš Lenkijos, sakoma, jie išvežė viską, kas tik buvo verta paimti, netikusius gi daiktus ant vietos naikinę ar sudeginę. Daug vagonų visokio gero išsiųsta iš Lenkijos į Vokietiją. Dabar jie norėtų dar pasinauoti Gardino ir kitų gubernijų gerybėmis, kurių dar ligi šiol jų ranka nepalytėjo.

Paskiausios Žinios iš Karės.

Vokiečiai visiškai sumušti. Petrogradas, 28 d. spalio. Rusų armija suteikė galutiną smūgį Vokiečių armijai po keturių dienų kovos miškuose, ant visos linijos, nusitęsiančios nuo Bialobrzego, Glovačov, Policana ir Janoviec, į pietus nuo upės Pilica.

Kaip žinia, ant Varsavos vokiečiai pradėjo veržties 5 d. spalio. Taigi smarkūs susirėmimai, kuriuose dalyvavo apie 2 milijonų žmonių, tęsėsi daugiau kaip 3 savaites ir pasibaigė rusų pergale. Berlyno raportai taipogi patvirtina žinia, jog jų kariumenė priversta pasitraukti atgal.

— Sarajevo, Bosnija, 28 spalio. Austrijos velionio sosto, ipėdinio didkunigaikščio Prano Ferdinando ir jo žmonos užmušėjas liko teismo pasmerktas 20 metų kalėjimui. Kiti tos žudytės dalyviai taipogi pasmerkti kalėjimui atsakančiai nuo 10 ligi 16 metų.

— Berlynas, 29 spalio. Ties Toul ir Verdun prancūzai pražudė 40.000 savo kareivių.

Iš Lietuvos.

VILNIUJE, KRATOS IR ARESTAI. Ketvirtadienio naktį padaryta daug kratų amatninkų ir prekybos-pramonės tarnautojų tarpe. Keleta žmonių areštuota. Girdėti, kad areštai ir kratos daryta dėlto, kad buvo pasklędęs gandas, jog ir čia kilsias streikas dėl Peterburgo ir Baku straiku.

SVIETIMO STOVIS. Vilniaus švietimo apygardoj, kuri susideda iš 6 žemių vakarų krašto gubernijų, sausio 1 d. 1914 m. buvo toks: Vyru valstybinių gimnazijų buvo 19, realinių mokyklų 11; moterų valstybinių gimnazijų 18 ir viena augštesnioji moterų Marijos mokykla (Vilniuje). Specialių mokyklų buvo šitokių: 6 dvas. seminarijos, 4 mokytojų institutai, 1 vidurinė chemijos technikos mokykla, 1 vidurinė ūkio mokykla ir 8 mokytojų seminarijos.

Privatinių gimnazijų ir realinių mokyklų Vilniaus švietimo apygardoj iš viso—53. Jų skaičiuje 13 vyrų gimnazijų ir 2 realinės mokyklos, 37 moterų gimnazijos ir viena gimnazija abiejų lyčių moksleiviams. Be to, apygardoj daug 4-klasių gimnazijų ir trečiosios rūšies vidurinių mokyklų.

Privatinių mokyklų yra: Vilniaus gub. 6 gimnazijos 1 ir 2 rūšies, Kauno gub.—10, Minsko—9, Vitebsko—9 ir Magilevo gub.—9.

KAUNAS. Komendanto įsakymu, išlipyta mieste iš nakties sekmadienio ir pirmadienį tarpu kitko pranešamas, kad visos valdinės įstaigos ir ypatos, turinčios valdinius pinigus ir esantieji Kauno stiprovės rajone, privalo atiduoti komendantui rankosna visus valdinius turtus. Todėl bankai turėjo atiduoti ir savus pinigus. Inbaugin-ti žmonės, kurie turi sudėję pinigus, šoko išsimiti. Bet valdžios bankai dabartinių laikų neišduoda. Išduoda tiktai privatiniai. Kauno lietuvių banke irgi nemažas įdėjusių skaičius norėjo gauti. Bet kadangi lietuvių bankas pas save laiko sulyginant nedidelę pinigų sumą, o kiti padėti valdžios banke „bėgančiu skaičiumi“, tai reikėjo sukti galvos, kaip čia patenkintus norinčius gauti indėlius.

ZIDIKAI, Tel. apskr. Šį pavasarį yra valsčiaus kuopa nutarusi uždaryti visas gėrimo įstaigas, kas dabar išsiplidė. Nuo pusės metų uždarė alines, traktierių ir šventomis dienomis monopolį. Šventomis dienomis uždarė tas visas gėrimų staigas, o kitomis dienomis—paskirtomis valandomis. Žmonės dejuoja. „Dabar žmogus nors galvą nusilaužk, nieko nėra, negali įeiti ar su kokiu reikalu ar su žmogum pasikalbėti“.

„L. Zin.“

SIESIKAI, Ukm. apskr. Sisa miestelis stovi netoli ezero. Jame yra nedidelė, bet graži mūro bažnyčia. Bažnyčioje altoriai, ačiū dabartinio gerbiamojo klebono kun. M. rūpesčiams, papuošti stovydomis: Dievo Motinos su Kūdikiu ant rankos, Širdies Jezaus Kristaus ir Šventųjų. Bažnyntinio choro jokia nėra, nes mūsų vargoni-

ninkas senosios gadyuės, o chorą vesti tai reikia gerai mokėti „grigališką“ giedojimą. Bet visgi reikia tikėtis, kad kada nors bus ir choras. Yra dar ligonbutis, kuris šiais metais įsteigtas, vaistinė, vartotojų sankrova ir dvi valčiaus mokyklos. Žmonės pradeda uoliai šviestis, nors daug yra ir tokiu, kurie mėgsta gerti „baltąją“ ir „rudąją skystimą“, nes Siesikuose yra dvi aludų ir monopolis, kurių daugelis uždaryta nedėdieniais tik dėl žmonių akių, o taip šventomis visai neuždaryti. Reikėtų valstiečiams pasirūpinti ir tomis dienomis uždaryti ir persekioti slaptą pardavinėjimą, nes gal tada ir ta dalis žmonių prasišviestų. Iš laikraščių žmonės daugiausiai skaito katalikiškus. Turime, ačiū Dievui, jauną darbštų kunigą Igną Turonką, kuris negalėdamas darbo, kiek galėdamas, stengiasi nešti šviesą savo avelėms. Jau „vakarūškos“, taip sakyti, kaip ir panaikintos. Meilūnų ir Cesonių sodžiuose pirmiau būdavo vakaruškų, dažniausia jaunimas gyveno visai tamsiai, bet atvykus jaunam dabartinui kunigėliui, jaunimas, ypač mergaitės pradeda gerokai šviestis. Taip, Meilūnų mergaitės vakaruškosna jau visai neina, nes turi užsiėmimą skaityti geras knygas ir laikraščius, bet vaikinai, nenorėdami suprasti tą gera, kuris eina iš apšvietimo, bijo knygų skaityti ir dėlto bėga po kitus sodžius ir vakaruškas. Cesonių mergaitės, nors ne visos, skaito garas knygas, berniškai gi ant jų pyksta, juokiasi iš jų. O jūs neišmintingi vaikinai!

PLUNGE, Telš. apskr. Pas plungiečius kas kartą kilsta apšvietimas, žmonės pradeda krutėti kaip pavasari saulei susilđžius. Ūkininkai pradeda vartoti visokių mašinų: kuliamų, piaunamų ir visame jau apsieinama be žydėlių, nes visko galima nusipirkti vartotojų krautuvejė, drabužių taipogi dabar galima nusipirkti naujai atidengtoje lietuvių P. Kazragio drabužių krautuvejė, kuris, kaip girdėjau, dar žada intaisyti greitai laiku ir rūbų dirbtuvę, toliau, pradeda mažėti ir girtuokliavimas, nes turgaus ir šventoms dienomis beveik visai uždaro traktierius ir aludes. Taigi, ačiū Dievui, viskas eina geryn, bunda mūsų žmonės.

KALVARIJA, Suv. gub. Nesenianisia Pieskinėje buvo vaito rinkimai. Išrinktas vaitu Turdita iš Menkupių ir kandidatu Pauliukonis iš Jurgežerių. Kaip girdėti, reikalauta nuo jų prieš rinkimus gėrimu, tačiau minėtieji amsenys į vaitus nesiveržė, todėl jokių gėrimų niekam ir nedavė.

Kalvarijiečiai pasiėlgė dorai, nes rinkdami vaitus, klausė savo sąžinės balso.

SERKSNEAI, Tirkšlių par. Čia yra vienas pavyzdin-gas ūkininkaitis, kurs užsisako net 3—4 laikraščius ir netiktai patsai skaito, bet ir kitiems dalina. Tiktai gaila, kad daugumas jaunuolių šalinasi nuo skaitymo ir verčiau mėgsta taboko dūmus ir degtinės tvaiką, negu skaitymą.

PASERKSNE, Sedos par. 10 liepos čia viena moteriškė, ėmus lyti ir smarkiai griauti, pasislėpė po medžiu. Bet nelaimė—perkūnija trenkė į tą medį, žinoma, nepaliko

ir moteriškė sveika: vargšė smarkiai pritenkta ir graso pavojus gyvybei. Tai nebe pirmas atsitikimas ir gali būti mums perspėjimu, kad audros metu jokių būdų negalima slėptis po augštu medžiu.

VILNIUS. Vilniaus gubernatorius išleidė priverstiną užlaikytiną įsakymą Vilniaus miesto ir gubernijos gyventojams. Tuo įsakymu draudžiama medinio spirito pardavinėjimas iš aptiekių ir aptiekinčių sandėlių be gydytojo recepto arba policijos pavėjimo. Kalti to įsakymo neužlaikyme bus baudžiami štruopa iki 3000 rublių arba kalėjimu trimis mėnesiais.

In Vilnių yra suvažiuusių keletas tūkstančių pasienio gyventojų. Dauguma jų kenčia didelį vargą. Rūpinasi, kad kuogreičiausiai galėtų grįžti namo arba važiuoti kitur, kur nėra suvažiuvisių tiek žmonių iš svetur.

— Smolenske vietos nėra. Vilniaus gubernatoriaus, prašant Smolensko gubernatoriui, paskelbė, kad Smolenske dėl suvažiavimo daugybės žmonių liuosų gyvent vietų nėra, viskas brangu, iš šalies pašalpos negal laukti.

— Rugių Vilniaus gubernijoje šimet tiek užderėjo, kad užteks visiems metams. Už pūdą moka rub. 8 kap. Avižų užderėjimas labai menkas, iš toliau labai mažai atvežama. Todėl visoje gubernijoje, labiausiai sodžiuje labai tūrksta avižų. Pašaro ir gi nedaug teužderėjo. Būlių užderėjimas geras.

— Spirito varytojų nuostoliai. Uždraudus degtinę pardavinėjimą, valdžia nebeperka spirito iš bravarų, kurių užsiimdavo jo varymu. Tokių bravarų nemažai ir mūrų krašte turėjo dvarininkai, jie dabar nebežino, kas bedaryti su bulbėmis, kurie daug sodindavo spiritui varyti. Vilniaus ukio draugija apskaičiui, kad Vilniaus gubernijos dvarininkų nuostoliai gali siekti 2 milijonu rub.

SUGINCIAI, Ukm. apskr. Čia buvo paplitę kalbų, būk vienuose namuose vaidenasi. Emė kasti po tais namais ir rado plytų sklepa. Dabar žmonės vėl ima pasakoti, kad toje vietoje buvęs didelis miestas.

KAIP PASIELGĖ MUSU JAUNUOMENE. Maškiečių kaimė, Kauno gub., Ežerėnų apskr., 14 d. liepos mirė K. M., jau vedęs, bet dar jaunas vyras. Buvo jisai darbštus ir geras žmogus; daug kas jį mylėjo ir gerbė, bet kada krito ant to žmogaus nelaimė — ir jis turėjo sirgti daugiau kaip pusę metų, tai rodos jį visi užmiršo: atlankydavo tik giminės ir retkarčiais bent viena bobutė, draugų gi — nebuvo matyti. O vargšas ligonis išblyškęs, išdžiūvęs troško pamatyti savo numylėtą kaimiečių, kuriems reikia negailėdavo savo pajėgų. Mirus gi jam, po palaidotuvių, nedėlios vakare, žmona-našė ir artimieji sukviėtė visus kaimiečius pietų. Tiesa, suėjo daug jaunuomenės ir rodės, kad visi jausmingai giedojė „Diena rūsti“, bet pralinkus kokiai valandai, kaimynie namie jau buvo girdėti linksmas muzikos tirliavimas (armonika). Pasirodė, kad ta pati jaunuomenė, social užkandus našlės pietų, atrado sau vietą kaimyno trioboje (šeimūninkų nebuvo namie) ir pradėjo linksmintis, šokti. Puikęs akordai! Vienuose namuose girdėtis graudus našlės verksmas, kituose linksmas tirliavimas. Gėda!

„Salt.“

VINDAVOS uosto viršininkas Michaelis Dvinsko karės rajono general-leitenanto Curino paliepimu paliuosuotas nuo vietos lig karo pabaigos. — Kuršės gubernatoriaus administratiiviška nubaudė už neteisingų žinių skleidimą Janį Zinglergą ir Andrių Sprogi po 1 mėn. arešto be pakeitimo pinigine bausme.

TILZE, rusų kariuomenės buvo užimta, matyt, jau 10 rugpiučio (nedėlioje), nes Tilžės ober-burgormeisteris Polis, anot „N. Vr.“ 11 rugpiučio išleido apskelbimą, kuriam pasakyta, kad „rusų kariuomenė pasisitiprinus valgiu ir gėralu iškeliauo per miestą toliau“. Gyventojai liko nepaliesiti ir tik vienas Tilžės jaunas išdykėlis, rusų kariuomenei įžengiant miestan, išsproginęs tuščią patroną ir taip ką tik nepastatęs pavojuje ramius gyventojus. Toliaus tame apskelbime buvo patariama Prūsų gyventojams pasitikti rusų kariuomenę prielankiai, namus neužrakinėti ir neapleisti.

TILZES gyventojai prie meisto užėmimo pirmuosius rusų kariuomenės būrius sutiko su vynu ir kvietkais. Nekurios augštesnio luomo ponios, pasirėdžiusios išeiğiniose rūbuose, rusų kariuomenės viršininkui ikeitė kvietkų buketus ir sakė, kad rusų nesibijo, nes apie rusų kariuomenės elgimasi girdėjo iš Tauragės.

KAUNAS. Gubernijiniu bajorvedžiu vieton kunigaikščio Vasilčikovo, įstojusio savanoriai kartumene, paskirta Mileris, buvusis ligšiol Kauno pavieto bajorvedžiu. Panevėžio pavieto bajorvedis Miasojedovas paskirtas Chelmo vice-gubernatoriu. Zemiečių vršininko antrojo Kauno pavieto apskrėio Rogovičius paskirtas Panevėžio pavieto bajorvedžiu.

Ežerėnų žemės komisijos butinasis narys Bistrieckas paskirtas Šiaulių pavieto bajorvedžiu.

ZARENAI. Rugpiučio 28 d. susidarė čionai komitetas šelpti šeimynoms Zarėnų valsčiaus atrsarginių. Išrinkta pirmininku kun. Karbauskas, jo padėjėju ir kasininku kun. Žlogas, nariais kunigai: kan. Nonevičius, Snapštys, Lomanas, Juškevičius, dvarininkai: Underevičienė, Sukutai, Hukas ir kiti. Insteigimo dienoj surinkta 50 rublių. Nariai apsiėmė mokėti iki karo galui kas mėno nuo 1 iki 5 rub.

MOKSLO METAI SUVELINTI. P. Petras Kriaučiūnas, Marijampolės gimnazijos lietuvių kalbos mokytojas gavo iš p. Direktoriaus šioki laiška:

Paskyrus p. Varšuvos mokslo apygardos globėjui nuo rugpiučio 11 d. š. m. No. 24267, turiu garbę pranešti Jums, Malonus Pone, kad užsiėmimų pradžia atidėta ligi rugsėjo 1 d. kuomet ir reikia visiems tarnaujantiems suvažiuoti Marijampolėn.

Direktorius Marijampolės gimnazijos P. Benediktovas.

Brevierniūtės merg. gimnazijoj mokslas prasidės lapkričio 1 d.

Is Kataliku Gyvenimo.

PANEVEŽYS. Kauno ukio draugija savo tarybos posēdyje 7 rugs. Panevėžyje svarsēšiusi klausimā apie nūēmimā uzdraudimo pardavinēti privatinēms ypatoms kviečius. Tam tikra valdzia jau nūēmusi paminētāji uzdraudimā, ir dabar kviečius Kauno gubernijos ribose galima esā pardavinēti be jokiū apribavimū.

SUNKUS LAIKAI PABRIKAMS. Kaip matyti iš valdzios surinktū žiniū, Vilniaus gubernijoje sustojo 41 fabrikas, tame skaičiuje 4 audimo fabrikai, 5 lentpiūvēs, 4 spaustuvēs, 4 liejyklos, 3 paņēkū fabrikos, 2 stiklo, 2 mēbliū. Iš 41 sustojusio fabriko 6 dar neuzdaryti, bet darbas jose sumažintas iki 12 dienu per mēnesi.

ALINĖS 1915 METAIS. Miesto valdyba užsiēmē apribavimū skaičiaus aliniū, kurios galēs būti atidarytos 1915 metais. Miesto pakraščiuose aliniū skaičius bus žymiai sumažintas. Zvėrynėje vietoje 17 tegaus leidimā 4, prie Ukmergēs gatvēs vietoje 18 tegaus leidimā 6.

MINTAUJA. Nekurie latviai padavē vyriausybei prāšymā, kad Kuršēs gubernija būtų vadinama nebe „Kur landekaja“, bet „Kurzemskaja“. Mat žodis „land“ (šalis) yra vokiškas.

MINTAUJOJE 29 rugp. nusišovē 24 metų miestsargis M. Dilis, gavęs žinia, kad jo motina badauja.

MINTAUJA. Latviai įtaisē savo lazaretū sužeistiems kareiviams ant 75 lovū. Uzveždetoju būsiās d-ras Ekmanas.

LIEPOJUJE, kaip girdėti, mano įtaisyti atekirā ligonbuti lietuviū ir lenkū visuomenē.

KUN. PRELATAS A. DAMBRAUSKAS, šv. Kazimiero Draugijos pirmininkas ir „Draugijos“ redaktorius laikinai apsigyveno Vilniuje.

SEINU IR AUGUSTAVO MOKESCIU INSPEKTORIUS, kuris gyveno ligšiol Seinuose, pinigū ministerijai leidus, apsigyveno Augustave.

PAKALNIAI, Ukm. apskr. Sioje apylinkėje labai ēmē dvēsti arkliai ir raguočiai. Vienas žmogus nuēmē kailį ir mirē. Atvažiavo veterinorius, bet ir tas susirgo.

VILNIUJE. Viešbutis lietuviams. Lietuvius p. K. nusamdē didelį butą prie Labdariū g-lės (Bogodielnyj per.) No. 4. Vieta patogi. Nuo stoties galima važiuoti tramvajū. Prie viešbučio manoma įtaisyti valgyklā, kur galima bus gauti pietus ir vakariene. Taipogi galima būsiās susižinoti Vilniaus inteligentū ir šiaip jau visokiū lietuviū įstaigū adresu. Tokio viešbučio Vilniuje dar nebuvo, dabar gi lietuviams, važiuojantiems Vilniun su reikalais bus didelis patogumas.

VILNIUS. Kunigū permainos. Paskirti kamendoriais: kunigas Jonas Brezga—Zabludovas, kun. Edmundas Chleviuskis—Adutiškin. kun. Jonas Jaskevičius Aušros Vartū parapijon, kun. Vladislavas Kviecien—Pivošnuosna, kun. Pranciškus Oleškevičius—Danilavičiuosna, kun. Vladislavas Pogorzelskis—Krėvėn, kun. Vincentas Rvyž—Bielos-tokan, kun. Stanislovas Smolinskis—Dauguosna, kun. Mykolas Sopočko—Toboriškėsna, kun. Simonas Sidevičius—Lavariškin, kun. Benediktas Vierzbickis—Jėznan, kun. Jokūbas Zdanavičius—Svechen Vohon, kun. Alfonsas Zienkevičius—Bielskan, kun. Mykolas Malinauski ir kun. Kazimieras Maceišukas važiuoja mokyties į Petrogrado akademiā.

Kun. M. Velička, Borodzieničiū kleb., į Masarszā mans., kun. St. Ščemirskis., Svėnčioniū kam., į Sorokopoli laikinai klebonu, kun. L. Kardelis iš Kazokiškio į Musininkus, kun. Vincentas Valavičius iš Musininkū į Kazokiškį.

PETROGRADAS. Arcivyskupai Kliučinskiai atsisakius nuo užimamos vietos, Mogilavo kapitula vyskupijos valdytoju išrinko vyskupā Jonā Ciepliakā.

Laiškai iš Lietuvos.

Laiškas, kurį mums suteikē p. K. Sen. iš Philadelphia; laiškas tas rašytas iš Rozalino parapijos.

Pas mus 17—18 liepos buvo mobilizacija. Nei girdėta nei sapnuota ēia apie iškilimā karēs, kaip štai netikėtai nakčia ateina Rozalinan telegrama, kad būtų viskas karen parengta. Ir prasidėjo miestelin žmoniū, arklīū bei raguočiū plūdimas, kuris tęsėsi per kiauras 3 dienas. Po mobilizacijai tuoj prasidėjo karē. Girdēt, kad kovos siaučia apie Rygā ir Kauna, bus bloga ir mums. Visiems rūpestis ant širdies užgulēs lyg akmuo slėgia, nes nežinia ko rytoj sulauksime, ar bent gyvi išliksim. Gana jau ašarū išlieta mobilizacijos metu. Moters su vaikelį pulkais išlydėdamos savo vyrus karēn—ne viena gal ant visada atsisveikindamas—verkē ir alpo, kad nebežinojai žmogus nei pats kur dingti iš širdperšos, girdėdamas tuos verkmsus ir vaijotimus. Atrodē lyg kad jau pasaulio pabaiga prisitartino ir reikia stoti visiems ant paskutinio Viešpaties teismo. Iš daugelio namū po du ir po tris vyrus paēmē kariumenēn. Moters likusios su mažais vaikeliais laužo rankas, ir iš skausmo netekusios savo globėjū, broliū ir sūnū, ir iš rūpescio, kad nebus kas jų laukus apdirba.

Karei prasidėjus tapo uzdarinėtos visos alinės, valsčiaus sueigos ir patė teismas. Alū leista pardavinėti tik paskirtomis dienomis, o nuo Naujū Metū, sako, visai būsiā uzdrausta. Kad parkeliuotum dabar į Lietuvā tai, brolyti, rastum dideles atmainas ir pamatytum neapsakomai liūdna žmoniū padėjimā dēlei šios karēs. Kad nors Dievus apsaugotū mūsų gyvastį; turtai gi sodžiai ir miesteliai, jei vokiečiams seksis Lietuvoje, virs pelenais, kaip ir kitur jau, girdēt, kad pavirto. Tavo brolis.

Prūsų Lietuviai.

Liepos 21 d. n. kal. Tilžėje įvyko „Santaros“ susiavizavimas. Dalyvavo atstovai sekančių lietuvių draugijų: Klaipėdos „Vienybės“, Dovių, Lankupių, Silokarėimos, Tilžės Lietuvių Kliubo, Birutės ir Gumbinės Lietuvių draugijos. Savo atstovų nebuvo atsiuntę draugijos: Katyčių, Vyzų, Pašių, Kulmėnų ir Vainocių.

„Santaros“ draugija įsikūrė, kaip pranešė p. Stiglis ir būsianti viduriu visų Prūsų Lietuvių draugijų, kad šion draugijon sutraukus visą lietuvių tautiško atbudimo darbą, paskui, vėl veikti draugijas ir jas stiprinti. Po to svarstyta apie „Santaros“ teises ir politikinę pakraipą. P. Storosta pasakė, kad vokiečių valdžia turi tikslą lietuvius germanizuoti (suvokietinti) ir neapkenčianti visų, kas tik tam priešinasi— — —

P. Vanagaitis pasakė, kad nenoris galva eiti prieš sieną, bet prašas, kad lietuviai savo tiesų ne maldautų, bet reikalautų. Dėlto gal ir pasimąžintų skaitlius vadinamųjų lietuvių, ale likusieji būtų už tai stipresni. Ir jis buvęs pradžioje tos nuomonės, kad vis su vokiečių valdžia reikia eiti, bet gavęs persitikrinti, kad tuomi nieko atsiekti negalima. Iš mokyklų, bažnyčių ir valdžios įstaigų lietuvių kalba esanti jau kuone visiškai prašalinta, taigi ką lietuviai dar begali nustoti. Jeigu gi mes lietuvių nepaekatinsime prie smarkesnio apginimo savo tiesų, tai patis kaltais liksime. Dar aptarus kokio būdu būtų tiksliau gelbėti Prūsų lietuvius nuo suvokietinimo, p. Storosta nurodė, kad „Santaroj“ turi būti vieta, kur viskas mėginama, kaip geriau tą darbą atliks. Kiekvienu Prūsų lietuvių draugija turi išsikirkti „Santarai“ savo kalbėtoją.

Pasibaigus prakalbos visi atstovai draug su giedoriais ir svečiais garliaivių „Herta“ 2 val. po piet išplaukė Nemunu ant Rambyno kalno, — senovės lietuvių šventvietės. Cia buvo susirinkę jau šaunus lietuvių pulkas; kiti buvo suvažinę automobiliais dviračiais ir ratais; buvo daugiau 500 svečių. Daugelis susipažino tarp saves. Sekė vaidinimas ir dainos ore. Dugelis užlipę ant kalno viršūnės gėrėjosi puikiais reginiais. Bet pergrait prisiartinio

vakaras ir sušvilpė garliaivis, ragindamas namon grįžti. Šauniai plaukė garliaivis išilgai senojo Nemuno, aplieto raudonais nusileidžiančios saulės spinduliais. Baigėsi diena, duok Dieve, kad būtų pasibaigęs ant visados ir sunkus likimas mūsų brolių Prūsuoje. Gana teutonų.

Tilžės paėmimas yra ištikro svarbus atsitikimas mūsų istorijoje.
„R. Gar.“

XXXXXXXXXXXX

Iš Rusijos.

Indomus atsitikimas. Peterburge daug padariusi judėjimo žinia, kad kazokai primušę atvažiuovusius svečiuosna prancūzus. Buvę taip: kuopa prancūzų jūrininkų atėjo Viborgo prūsėje vienon valgyklon užkasti. Cia juos nuosirdžiai pasviekinio streikuojantieji darbininkai. Pradėjo dainuoti visi „marsiljetė“ prancūziškai, rusai rusiškai. Sale jojo kazokai. Išgirdę dainą jie ėmė „malšinti revoliucija“ — įsiveržę vidun sumušę nagaikomis kaip streikuojančius darbininkus, taip ir prancūzus. Sitasai dalykas, sako, priversias vidaus reikalų ministeri Maklakovą atsistatydinti.

Karone laisviam s darbo jieškojimas. Vidaus reikalų ministerija kreipėsi į nezieminių gubernijų ir apskirčių viršininkus, rekalaudami negaišiuojant išaiškinti ir pranešti, kokį valdiniai ir visuomeniniai darbai galima patėmyti tose vietose, kad būtų į tuos darbus pastatyti karo nelaisviai.

Potvinis Pamaro srityje. Rugsėjo 3 d. per Pamaro sritį (Siberijos tolimuose rytuose) perėjo smarki audra su dideliu lietu, užsi 3 dienas Vladivostoke, kurį audra tepalietė savo kraštu, per tą laiką prilijo 170 milimetrų. Iš kalnų pasiliejo vandens siena 12 aršinių augščio. Zemosios vietos pavietų Usurijos Nikolsko, Olginsko, Imansko visai užlietos. Nunešta daug sodžių. Kiek žuvo žmonių, tuo tarpu dar neišaiškinta. Žuvo tūkstantčiai galvijų, nunešta vaudens visi javai. Krašto viršininkas Gondatti ir kiti vyresnybės atstovai kiek galėdami rūpinasi suteikt pašalpa nukentėjusiems gyvento-

© 1914, by American Press Association.

Kaip dabar išrodo miesto gatvės Treme, Belgijoje.

Jams. Vanduo buvo užliejęs apie tūkstantį kvadratinį varstų. Dideliam plote jūros ten, kur įplaukia upės, plūduriavo sulaužytų triobų likučiai, galvijų lavonai ir kiti daiktai.

Praga javus parduoti. „Viltis“ rašo, kad Kėdainių stotini atvyko tam tikra komisija, kuri perka javus kariuomenės reikalams. Moka tuojau pinigais už rugius, miežius ir avižas po 1 rublį už pūdą. Iš atvežamų javų reikalaujama, kad būtų šiumečiai ir tiktų maistui bei pašarui. Todėl, esą, aplinkiniams gyventojams vertėtų pasiskubinti iškulti ir atliekamus javus nieko nelaukiant parduoti.

Alaus pardavimas finansų ministerijos sumanyta vėl įvesti visoje imperijoje nuo spalio 1 d. Dabar sustatoma tam tikros taisyklės apie alaus pardavimą. Dabartinis alaus stiprumas busią sumažintas nuo 12 proc. (laipsnių) lig 4 proc. Ant alaus stiklinių turėsianti būti paženklinta įtala.

Siemietis ėmimas kariuomenėn. Dėlei karo su Austrija ir Vokietija šimet permainingi kaikurie punktai įstatymų ėmimo kariuomenėn. Įstatytas punktas 10 ir 162 traukimas liosų atmainomas, taip pat sustabdoma veikimas punktu 60 ir 63. Jei kokie kraštai bus užimti priešininko, tai pasitraukusieji iš tų kraštų vyrai turintieji stoti kariuomenėn, jei bus tinkami, bus priimami tenai, kur jie tuomet gyvens. Invedama ir kai, kurios kitos permainos.

Pašalinta vokiška kalba. Visose Petrogrado mokyklose, kurias užlaiko evangelikų ir liuteronų parapijos, nuo mokslo metų pradžios pašalinama vokiškoji kalba kaip išguldomoji. Visi mokslo dalykai bus aiškinami rusiškai.

Varžoma degtinės pardavinėjimas. Kelių valdyba patarė kelių viršininkams, kad atiduodant nuomon stočių bufetus, būtų įvedama apribavimas pardavinėjime spiritinių gėrimų.

Pašalpa veterinariams felčeriaims. Patvirtinta įstata, kuriuo suteikiama pašalpa veterinariams (gyvulių gydytojams) Vilniaus, Kauno, Gardino ir Kuršo gubernijų. Tų gubernijų gubernatoriams suteikiama teisė siųsti apskriečių veterinarijus felčerių išsitolbulinti į tam tikras mokyklas prie veterinarijų institutų, laikui iki dviejų metų. Tam tikslui paskiriama kiekvienai gubernijai po 250 rub. kasmet. Pasiųstieji į mokyklas felčeriai gauna savo algą ir pašalpos po 125 rub. per metus, už tai turės atitarnauti apskriečių veterinarijus felčeriais toje gubernijoje, iš kurios buvo pasiųsti, po pusantų metų už kiekvienus metus buvimo mokykloje.

Kuras atsarginių šeimynoms. Pranešta, kad kurą dykai iš valdžios miškų išduoda šeimynoms atsarginių, pašauktų karan. Išsikirsti reikia patiems. Kreipties su prašymu dėl kuro gavimo reikia įartimiausią girininką, drauge pristatant paliudijimą, jog prašančioji žmona, motina arba sesuo pašauktojo karan yra jo šeimos maitintoja. Tokius paliudijimus sodžiouose išduoda valstiečių komisoriai, miestuose gi policija.

Photo by American Press Association.

Anglijos karalius Jurgis peržiūrinėja jūrininkus ant karės laivo.

Steigkime draugiją pigių katalikiškų knygų išleidimui.

Malonu man buvo pamatyti pereitos savaitės „Zvaigždėje“ straipsni, šaukiantį lietuvius katalikus vienybėn, kad stotume petys į petį visi katalikai ir remtum vienas kitą. Tai yra mums pirmiausia gyvu reikalu yra rėmimas katalikiškų laikraščių ir visiems katalikams nereikia rankas sudėjęs snausti, bet reikia visur ant prakalbų ir susirinkimuose atvirai stoti ir platinti argu užrašinėti lietuviškus laikraščius, kaip „Zvaigždė“, „Draugą“, ir kitus.

Prie to turim organizuoti draugiją, panašią Kauniškėi Sv. Kazimiero Dr—jai, kad rīstis visiems katalikams vienybėn ir dėti kas metai po \$1.00 arba \$2.00 sąnarių mokesties. Už tuos pinigus draugija kas metai galėtų nors po keturias knygas išleisti.

Jeigu mūs į tą draugiją prisirašytų nors 2000 narių, tai įmokėdami bendrai po \$2.00 kožnas, sudėtume 4.000 dolerių bendro kapitalo, už kuriuos tai pinigus galėtume išleisti keturis syk į metus knygas ne mažesnes kaip po 300 ar 400 puslapių. Nariai, mokėdami po \$2.00, gautų knygų vertės kokių \$5.00 ar \$6.00, o teipogi galėtume pakelti savo katalikišką spaudą, išleisti dainas, geras eiles, istoriškų veikalus ir iš dalies tikiybines knygas. Tokiu būdu palengvintume savo tautiečiams šviesties naudingais skaitymais ir kulturuoties. Tą korporaciją steigkime prie „Zvaigždės“, kuriai galima pilnai užsitikėti.

Sukruskim prie darbo neatidėliodami. Aš pirmas tam aukosiu nors \$10.00, tik pradėkime darbą.

Paulius P. Mikalauskas.

Žinios iš Europos Kares

(Taša nuo pirmo puslapio)

Rusai laimėjo batalijas Galicijoje. Paryžius, 26 d. spalio. Ant upės San ir pietus nuo Przemyslio pastaruoju įvykę atkaklus mūšiai tarpe rusų ir austrijokų armijų. Tie mūšiai davę rusams puikias pergales. Visa austrijokų kolonuma nuo Karpatų ligi Dolina (apie 22 myli į pietus nuo Stryj'o) tapo sumušta.

Telegrama iš Petrogrado sako:

Austrijokų atkaklus atsipriešinimai Galicijoj silpnėja, rusų armija žymiai progresuoja Sambor ir Staromiasto apylinkėse, kur mes paėmėme 11 armotų ir daugybę amunicijos.

Visa upės Sprynė klonis pilna užmutų austrijokų lavonų, kurių suskaitoma į penkis tūkstančius.

Vokiečių pasistengimai stumti rusus atgal Rytų prū suose liko atmušti.

Austro-Vengrijos ambasadorius Amerikoje gaves raportą iš Vienos, jog vokiečių ir austrijokų armijos dabar esančios ištrauktos į neperstojamą kovą su rusais visoje linijoje, tarpe Karpatų iki Plocko apygardos (60 mylių į šiaurvakarus nuo Varšavos). Austrijokai vėl laimėję kelias batalijas vidurinėje Galicijoje.

Pasak telegramų iš Londono, apie Karpatus esą su-trauktos austrijokų ir vokiečių stipriausios pajėgos prieš rusų ataką visoj priešakinėje linijoje, nustitiesiančioje nuo šiaurryčių Karpatų per Przemysliu ligi Plocko distriktui. Rusų armija čia taigpi tapo digėiai sudrūntinta Kaukazo, Siberijos ir Turkestano garnizonais.

Bado maištai Vokietijoje. Amsterdamas, 26 d. spalio. Pasak „Berlin Vorwaerts“ visame Brunswick, 'e sukilę maištai dėlei bulvių pabrangimo. Tas laik-raštis sako, kad bulvių krautuves, kurios nenori sumažinti kainų, žmonės su dideliu šturmu išdrasę, bulves išvertę į gatves ir didesnę dalį sunaikinę, pirm kol policija pribu-vo į triukšmo vietas.

Visoj kunigaikštijoj žmonės reikalauite reikalauja valdžios, kad nustatytų augšžiausias maisto dalykų kainas. Kadgi randas jų reikalavimų neišklauso, tad patis žmonės pradeda per maištą priversti pardavėjus numazin-ti maisto daigtų kainas.

Vokiečiai pabėgo nuo Vislos betvar-ke rėje. Petrogradas, 23 d. spalio. Vakarykščia kova, ir dėlei abipusiai armijų didumo, ir dėlei nuostolių buvo aršiausia išvisų lig šiol buvusių dabartinės karės batalijų.

Kaip armijos buvo išdalytos tikros žinios nėra. Sprend-ziama vienok, kad Rusija turi apie 2.600.000 kareivių ant Nemuno ir Vislos upių (Rusų Lietuvoj ir Lenkijoj); Vokietija 1.120.000 ir Austrija 800.000. Taigi viso labo 4.500.000.

Rusai dar vis tebestumia tolyn vokiečius vakarop. Vokiečių nuostoliai siekia 200.000 kareivių užmuštais sužeistais ir paimtais nelaisvėn.

Rusų generalis, tabas paskelbė sekantį bulėtiną: „Mū-šų užpolanti armija, perėjus Vislą plačiu priešakiu, nesuti-

ko jokio pasipriešinimo iš vokiečių pusės, kurie tebestrau-kia prieš mus. Tranšėjose už Ivangorodo mes paėmėme daugybę kariškų sandėlių ir amunicijos, paliktų ūmai besitraukiančių Prūsų rezervos korpuso“.

Vokiečių atsitraukimą iš Varšavos distrikto rusai va-dina betvarkiu pabėgimu, laike kurio net savo maisto sandelius palikę rusams.

Galicijos karės laukuose, Austrija raportuoja, kad jai nuolatos sekasi batalijose į pietryčius nuo Przemyslio, apie Striaz ir Dniestrą. Jų armija paėmus dvi rusų apgink-luotas pozicijas su dideliu skaičium belaisvių, artilerija ir amunicija. Tuo pačiu gi laiku žinios iš Petrogrado tvirti-na, kad rusai atstūmę austrijokus į Jaroslavo šiaurę.

Anglai rengiasi prieš vokiečių už-puolimą. Essex'o pavieto kaimiečiai, Anglijoje, sulig nekurių pranešimų skubina kasti tranšėjas savo kariu-menei, prisibijodami vokiečių užpuolimo. Tuos darbus atliekama miestų ir pavietų valdžių įsakymais. Iš to matyt, kad Anglijos valdžia jau nelabai jaučiasi saugi nuo vokiečių teroro.

Minos po belgų sostine. Paryžius, 26 d. spalio. Svedijos diplomatas, kuris čia atvyko iš Vokie-tijos, pasakoja, kad vokiečiai užtaisė dinamitą po vriausiais Brusselės rando triobėsiais, karaliaus rūmais ir miesto rotušė. Jie rengiasi miestą sudinamituoti, jei bus priversti iš čia atsitraukti.

Belgijos pinigai kituose kraštuose. Belgija turtingiausia Europos šalis. Ji netiktai namie ge-riausiai itaisė visą ūkį, bet savo pinigais ir kituose kraš-tuose steigia fabrikas, veda visokius reikalus. 1913 me-tais Rusijoje veikė 98 Belgijos akcinės draugijos su 308 milijonais frankų. Kituose kraštuose Belgijos pinigais irgi nemažai buvo užimta visokių darbų. Rodo tai pinigų sumos, jiems išleistos: Argentinoje 293 milijonai frankų, Belgijos Kongo 190 ml fr., Vokietijoje 123, Kanadoje 118, Prancijoje 107, Brazilijoje 90, Kynuose ir Malajaus val. 88, Italijoje 82., kituose kraštuose 599. Taigi tie 197 milijonai frankų, kuriais Belgija verčiasi kituose kraštuose, turi duoti jai nemažą pelną.

Galicijos unijotų metropolitas grasas Andrejus Septickis po sargyba atvežtas iš Lvovo į Ki-jevą.

500.000 naujų Prancijos kareivių. Lon-donas, 23 d. spalio. Bordeaux telegrama i Times sako, jog 500.000 nauja armija jau parengta susijungti su gene-ralo Joffre kariuмене. Jie visi puikiai išlavinti pilni entuziazio ir patriotizo, tik laukia valandos, kada bus pa-šaukti stot po ginklais prieš žiaurų savo tėvynės prieš-—vokietį.

Paryžius, 26 d. spalio. Pereitoj subatoj prancūzų lakūnai įvairiose mūsų vietose sunaikino penkis vokiečių aeroplanus.

Pašėlusį kovą verda Belgijoj ir Šiaurvakarų Prancijoj. Telegramos iš Londono 27 d. spalio praneša, jog vokiečiai su baisiausiu pašėlimu stengiasi persilaužti per sąjungiečių kairiąjį sparną Belgijoj ir šiaurvakarų Prancijoj. Prancūzai, kad su laikius vokiečių armiją nuo to smelkimosi, pradėjo atakuoti jų kairiąjį sparną. Prancūzų kariumenės nusivijo vokiečius už rubežiaus į rytus nuo Nancy miesto ir varosi artyn Metz'o. Paryžiaus nuomone, šita batalija buvus pirmutinė svarbia vokiečių eilėse perlauža laike šešių savaitių įnirtusios kovos.

Belgijoje sąjungiečiai tolyn varosi tarpe Ypres ir Roulers ir laimi kovas į Dixmude'o pietus. Vokiečiai ligšiol laiko drutas pozicijas apie Yzer'į.

Sulig Berlyno pranešimų, Verdun'as likęs atskirtas nuo sustiprinimo, nes vokiečiai sunaikinę fortus tarpe to miesto ir Taul'o.

Galicijoje eina žiurii batalija tarp rusų ir austrijokų. Abi kariuonės giriasi laimėjimais, tad tikrai nežinia, kaip ten dalykai stovi.

Rytų Prūsiose, pasak oficialių raportų iš Prancijos, vokiečių žygiai pirmyn tapo rusų sulaukyti.

Vokiečiai perėjo Yzer'į upę su milžiniškais nuostoliais. Londonas, 27 d. spalio. Vokiečių pastangos pereiti upę Yzer perbrangiai jiems apsimokėjo. Sako, jų perėję upę 5.000, bet tik keli tegalė sugrįžti atgal.

In šiaurę ir šiaurryčius nuo Dixmude'o, manoma, 2.000 vokiečių sutiko belgų pėstininkų ir raitelių pulkus. Cia prasidėjo pašėlęs bagnetinis mušis, kurio laike daug vokiečių nugarstaujo. Kanale didelis skaičius lavonų, pludruojančių ant vandens paviršiaus sekančią dieną davė aiškų supratimą, kokius skaudžius nuostolius vokiečiams patiekė pasisekimas pereiti per upę Yzer. Pasak Londono „Daily Mail“ korespondento, Yzer'o kanale po nakties mušio atrasta 2.500 vokiečių lavonų. Vieni jų prigėrę, kiti nudurti bagnetiais. Pats vanduo buvęs raudonas nuo kraujo. Dixmude'o gatvės storai nuklotos lavonais. Belgai netekę toje kovoje 10.000 karių. Iš to galima numanyti, kas do skerdynė čia buvo, kuomet vokiečiai ant žūt—būt stengėsi pereiti upę, o sąjungiečiai su įtemptomis pajiegomis stūmė savo priešą atgal.

Vienas korespondentas iš karės lauko apie bataliją ant Ypres šitaip rašo: vokiečių smarkiausias atakas buvo ant Ypres, kur apie milijono ketvirtį jų armijos buvo per keturias dienas ir naktis stumiami atgal sąjungiečių kariumenės. Abiejų armijų padėjimas diena iš dienos darėsi aršesnis, pakol vokiečiai nesusilaukė naujų pastiprinimų ir persimalė per upę.

Anglijos kariumenės pulkininkas Refington, kariškas ekspertas, per laikraštį Times ramina savo tautiečius, kad jie nesibaugintų per daug vokiečių pasisekimu ant Yzer'o, Belgijoje.

„Mes žinome, kad šiaurėje yra drūtos naujos vokiečių spėkos, — sako šis karės žinovas, — bet mūsų linija stovi neperlaužta. Nepalyginami gyvybės nuostoliai, kuriuos vokiečių generolai dirba, nieko viršaus jų šaliai neuteikia, kaip vien pripildo Vokietijos miestus bei kamus menko žmogiškumo dauggaliais. Generolas Joffre (Pran-

cūzų armijos vadas) yra laimingas, turėdamas savo pusėje tokius narsius vyrus, kaip Belgijos karalius Albertas ir feldmaršalas Sir John French, vadovaujančius sąjungiečių armijas.“

Vokiečiai rengia naują ataką ant sąjungiečių. Londono pranešimai 28 d. spalio skelbia vokiečius rengianties iš naujo atakuoti Belgijos pakraštį. Trečioji kaizerio armija tapo sudrūtinta ir išėjo įsakymas pradėt bombarduoti iš naujo sąjungiečių linijas.

Iš viso ko regima vokiečių energiją žymiai nusilpnėjus. Taip, kariaudami su Belgais Flandruose vokiečiai pastatė daugybę kariumenės tam tikroji linijoj. Jie atrado belgus tranšėjose ir prisirengusius mušin atakli-kova prasidėjo. Valanda po valandai mušis siautė be jokio vokiečiams pasisekimo. Pagelba jiems nuolat plaukė ir kartais rodė, kad jie vienu skaitlingumu pergalės.

Bet vis nieko. „Laikykites 24 valandas ir jums bus pagelba“ — tokį gavo įsakymą mažas belgų pulkas. Belgai išlaikė 24 valandas, 30; 35-oj valandoj belgai vis dar narsiai kovėsi. 40 oje valandoje jie vis buvo savo pirmose pozicijose. Kada 45 valanda atėjo, vokiečiai pradėjo aimanuoti, matydami neįveiksį tos belgų kuopelės. Bet tame pat momente vokiečiams atėjo nauja pagelba, ir čia belgai po 48 valandų karžiškios nepertraukiamos kovos turėjo pasitraukti.“

Kaizeris — dviejų armijų vadas. Londonas, 27 d. spalio. Korespondentas iš Kopenhago praneša žinią, gautą iš Berlyno, būk, pagal naują Austrijos su Vokietija sutartį, vokiečių kaizeris priėmęs tų abiejų viešpatijų armijų vadovystę. Pasak tų jau pranešimų, Vokiečių valdovas esąs sveikats ir pilnas pasitikėjimo teutonų armijas laimėsiant šią karę.

Vokiečiai laimi Prancijoje ir Belgijoje. Sulig pranešimų iš karės lauko 24 d. spalio, vokiečiai su dideliu smarkumu užpuolė sąjungiečių armiją Belgijoje ir šiaurvakarų Prancijoje. Priešakinė vokiečių linija tapo sudrūtinta naujomis kariumenės spėkomis.

Prancūzų gi karės biuras skelbia sąjungiečius laimėjus batalijas į rytus nuo Armentiere ir Somme'o ir apie sunaikinimą trijų vokiečių batarėjų prie upės Aisne.

Vokiečiai giriasi pasivarymais į vakarus nuo Lille ir į pietus nuo Dixmude'o, taipgi laimėjimais ant Yzer kanalo. Berlyno raportai tvirtina, kad Anglijos laivynas bombarduoja Ostendą.

30 žmonių paskendo sulaivų; 2470 išgelbėta. Folkstone, 27 d. spalio. Prancūzų garlais Amiral Cauteaune, gabendamas iš Calais Havran 2.500 prancūzų pabėgėlių nuo karės, užėjo ant plūdruojančios minos ties Cape Grisling ir tapo sudraskytas. 30 keleivijų toje nelaimėje žuvo ir šimtai tapo sužeista. Iš žuvusiųjų 15 prigėrė, o kiti 15 tapo sutrinta tarp to laivo ir atėjusio jo gelbtėi Queen. Katastrofos liudytojai pasakoja, kad po eksplozijos pasidarius ant laivo neapsakoma tarp žmonių panika. Daugelis iš išgąsties šoko tiesiog į vandenį ir tų daugelis mirtinai susizeidė. Moterų gi aimanas, vaikelių verksmas, kuomet keleiviai pradėjo vieni per kitus malinties prie krašto, darė neapsktytai liudną baisios dramos scena.

Centralinēs Azijas musulmonai stevriasi užgingklū. Stokholmo Aftenblatt gavo telegramā iš Konstantinopōlio, kad didelē Persijogentē Sunni užpuolē rusus Sindhik'e, palei Rusijos rubežiu ir išzudē 200 jū kreiviu ir du apicieriu. Nelaisven gi paēmē rusū 4 apicierius ir 40 kareiviu, kurie pabēgē palikdami grietšaunāncias kanuoles, ginklus ir amunicija.

Sulig kitū raportu, su rusais apsidauzē ir persū Karkardarai. Tame mūšyje rusū žuvē 1 apicierius ir 20 kareiviu. Rusū šalininkai Seik Barran su savo pasekėjais tapo paimti nelaisven.

Rusū randas skubiai siunčia Persijos parubežin daugiau kareiviu i pavojingiausias vietas ir drūtina savo pozicijas Kuške.

Turkeстане sustojo visiškai krasa. Traukiniai užimti vien gabenimu musulmonū kareiviu Europon. Visuose apskričiuose, musulmonū apgyventuose, Rusija įvedē karės tiesas. Mat žinios, kad vokiečiai ir austrijokai sumūšē rusus, Vidurinėje Azijoje sukėlē antirusišką jausmą ir todėl prisibijoma, kad nekiltū mahometonū generalē revoliucija.

Afganai užpuolē ir užėmē gelžkelio tunelius, vedančius Afganistanan. Emirās jau turis surinkęs 180.000 savo kareiviu rusū pasienyje, iš kur rusū kareiviai tapo atsūkai dėlei Europos karės.

Trumpos žinutės iš karės.

— Vokiečių laikraštis, Amsterdame, Toestand, kuris užsiima čia vokiškos propagandos platinimu, pastaruoju paskelbē, kad kaimynėms su Vokietija viešpatijoms telikęs dabar viens kelias: — arba priimti vokiečių kultūrą, arba palikti vokiečių pykčio aukomis.

Haagos „Nieuwe Courant“ atspaudino smarkū protestą prieš ano vokiečių laikraščio tokį begėdiškumą ir reikalauja, kad ta germanizacijos propaganda tarpe olandiečių būtų sustabdyta.

Londonas, 26 d. spalio. Berlyno telegramos skelbia, jog Elbinge ir Hamburge dirbama naujo tipo povandeniniai laivai — kariumenės gabenimui. Tokiu būdu mat kaizeris galėsias pasiųsti niekam nepastebint savo armija i pajūri ir išsodinti, kur jam bus parankiausia.

— Berlynas, 27 d. spalio. Iš Roterdamo pranešama, kad Britanijos karės laivas bombarduoja vokiečių tranšejas Belgijos pakraščiuose tapo padegtas vokiečių granatomis ir atsitraukē iš kovos vietas.

— 200.000 amerikiečių nukeliavo Kanadon pasiduoti i liuosanoriū armija.

— Belgijos pabėgėliai nuo karės Londone vėl įstoja i kariumenės eiles.

— Rymas, 27 d. saplio. Vietoje mirusio užsienio reikalū ministerio markizo de San Giuliano, tapo karaliaus paskirtas tan urėdan baronas Sidney Sonnino, buvęs ministerių premieras.

— Capetown, Transvaalius (Pietū Afrika), spalio 27 d. Oficiališkai pranešta, jog maištininkū vadas, leitenantas

pulkininkas Maritz tapęs sužeistas, jojo kariumenē visiškai sumušta Kakomos'e, Gordonia distrikte, Bechuana-land'e. Maritzas pasitraukęs i vokiečių teritorija.

— Londone cukraus kainos papiginta iki 7 centū už svarą smulkaus ir 8 c. kapoto.

— Paryžius, 23 d. spalio. Vokiečių aeroplanai buvo patėmyti lėkē nuo Campiegne'o ant Paryžiaus. Bet prancūzū lakūnū skadronas ūmai anū sparnus nukreipē atgal šiaurēsp.

— Londonas, 23 spalio. Kunigaikštis Maksimilijanas Hesse, vokiečių kaizerio jauniausios sesers sūnus, kuris buvo sužeistas spalio 12 dieną, pasimirē nuo žaidzū ir tapo palaidotas kovos lauke drauge su keliais užmuštais Anglijos apicieriais.

— Vienas garsus prancūzū ekonomistas pranešauja, kad dabartinē Europos karē tęsis dar 7 mėnesius. Sulig jo apskaitymū ši karē kainuosianti 17.000.000.000 doleriū.

— Vakarinėj Belgijoj, kur dabar eina įirtusi kova tarp vokiečių ir sąjungininkū, kaikur atidaryti tvenkiniai ir visa apylinkē užlieta vandeniu. Netoli Diksmud'e tokiu būdu prigirdyta 5.000 vokiečių kareiviu.

— Lenkijoje vokiečiai paēmē nelaisvėn žinomajū lenkū magnatą, grioavą Tamą Potocki ir, kiek palaikē, sušaudē.

Amerikos Naujienos.

15.000.000 užsakymas. New York 23 d. spalio. Šio miesto nekuris bankieris sakos gavęs pastaromis dienomis instrukcijas dupirkti mažiausia už 15 milijonū doleriū karės įvairiū reikmeniu Europos viešpatijoms.

Kitos bankos taipgi daranėios sau didelē užsienio pelnā. Taip, National City Bank neseniai užmokėjo milžiniškā pinigū sumā už kviečių Sveicarijai.

Ohio valstijos miltū fabrikai dirba dieną ir nakti pagal miltū užsakymus iš Paryžiaus, Liverpool'io ir Glasgow'o. Dviejū dideliū kompanijū beveik visas išdirbis siunčiamas Europon. Kariaujančios viešpatijos taipgi reikalauja daug kondensuoto pieno. Už 4 ar 5 milijonus doleriū reikalaujama iš Amerikos Europos kareiviams avalynės, pirštinū ir įvairiū drapanū.

4 žmonės užmušta, 6 dingo teatrui sugriuvus. Youngstown, Ohio, 27 d. splio. Baigiant statyti antrā augstā naujo Hippodrome teatro, visas tas triebesys netikėtai sugriuvo. Begriudamos konkreto lubos užmušē 4 darbininkus, o kitū šešiū niekur nerandama. Užmušti darbininkai visi buvo atrasti suploti po massyviškomis konkreto ir plieno briaunomis.

MASPETH'O lietuviū parapijoių 12 d. lapkričio, ketverge, bus Dirmavonē. Jo Malonybē vyskups Mundelein prizadėjo klebonui kun. A. Milukui tą dieną atvykti ir suteikti jo parapijiečiams šv. sudrūtinimo Sakramentā. Reikia tikėties, kad visi V. Atsimainymo parapijiečiai, kurie da nedirmavoti, pasinaudos šiaja progā.

Iš musu naujokyniu Amerikoje.

NORWOOD, MASS.

Spalių 18, šių metų, vietiniai L. Vyčiai buvo surengę prakalbas su dainomis ir monologais.

Programa buvo sekanti:

Pirmiausiai tvarkos vedėjas p. J. Cervokas paaikšinęs trumpai tos dienos tikslą, perstate šv. Cecilijos chorą, kuris vadovaujant viet. vargonininkui padainavo „Vyčių Himną“, kuri publika palydėjo smarkiu delnų plojimu.

Po tam kalbėjo vietinis Vyčių narys Steponas Bugnavičius ant temos „Kultura ir kat. Bažnyčia“. Kalbėtojas po trumpai įžangai paaikšinęs kokie kat. Bažnyčiai yra daromi išvėtinėjimai, nuosekliai aiškindamas priėjo prie išvedimo, kad tikros kultūros rėmėja ir pirmyn stūmėja buvo tik viena Kat. Bažnyčia ir kad Vyčiai, eidami ir dirbdami išvien su Kat. Bažnyčia, eina tikru kultūros ir pažangos keliu.

Jo kalba buvo padalinta į dvi dalis, pirmoje dalyje buvo aiškinta sekanti dalyka,:

Ką reiškia žodis kultura ir kokia privalo būt kultura? Lygybė ir brolybė, kas ją apskelbė pasauliui ir kas ją vykino gyveniman.

Po to choras sudainavo: „Lietuvos dievai“. Po dainai kalbėjo viet. klebonas kun. Daugis ir aiškino plačiai praktinius L. Vyčių tikslus, ant galo pridūrė, kad Vyčiai neužilgo įsteigę vakarinius kursus, kur bus mokoma lietuvių kalbos, rašto ir aritmetikos. Po jo kalbos vėl padainuota „Sugrižk“. Toliaus kalbėjo kitas Vyčių narys p. J. Jaroševičius ir aiškino kokią naudą galės atnešti ateityje mūsų tautai toji dar taip jauna žvaigždutė Lietuvių Vyčių organizacija, ir ragino jaunimą kuodaugiausiai spiesties prie jos.

Po jo antrame atvėjuje kalbėjo S. Bugnavičius toj pačioj temoj, kaip pirma ir aiškino apie mokslą ir mokyklas ir kaip Kat. Bažnyčia jomis rūpinosi. Kalba buvo paremta statistikomis, žiniomis ir istoriškais faktais. S. Bugnavičius užbaigė savo kalbą eilėmis, raginančiomis jaunimą stot į darbą.

Po to choras dar sudainavo Girioj ir prasidėjo monologai. Pirmą monologą pasakė J. Kavaliausps „Nestengiu apsišviesti“, kas labai prijuokino publika. Antrą monologą sakė K. Akstinas „Kalbėtojas“, kuris taipgi nemažai buvo juokingas. Dar buvo Raulo su Kaziu pašnekos kurias atliko: J. Kavaliauskas Mačis.

Po to padainuota dar „Vyčių Himnas“ ir tuomi vakaras pasibaigė.

Publikos buvo pilnutėli svetainė, net daugeliui neužteko sėdynių, vienok visai, matyt, buvo patenkinti.

Nėra abejonės, kad Vyčiai dažniau surengs panašius vakarus, nes iš sykiu pasirodė gana energiška, prieto mat, kad tarp vietinių Vyčių yra keliatas gabių vyrų. Iš visoko galima sprešsti vakarą nusisekus kapuikiausiai.

Žinoma „cicilikučiams“ tai buvo didelis smūgis, kurie per savo „raudonąją savaitę“ manė užkariavę visą Ameriką ir visap emėžė Vyčius, bet tie šmeištai Vyčiams ne tik nepakenkė, bet dar labiau sujudino prie vaisingo darbo.

Tai gi lai gyvuoja Lietuvos atelties viltis! te platinasi
L. Vyčių draugijai
Vytis.

SO. BOSTON, MASS.

Pas mus jokių naujienų nėra. Oras gražus, pradeda jau atvėsti. Žmonių be darbo daug yra, daugelis kriaučių dirbtuvių uždaryta; kurpiai tik pusę laiko dirba prie geros avalynės, o kur prasta dirbama, ten daugiau darbo turi.

Cukernės visai sustojo neapribuotam laikui. Mašinšapės ir menkai juda. Net ir pančiakų fabrikas dirba tik 3 dienas i savaitę. Daugelis žmonių vaikščioja be jokio darbo.

So. Bostone daug yra cicilikų ir visokių atskalūnų, vienok katalikai vienybės laikosi. Tautos reikaluose visuomenė daugiau atjaučia Chicago's Seimui, negu New Yorko. Tik bloga, kad šiuo bedarbės laiku sunku kas geru nuveikti.

Vargontęs.

IŠ LONDONO.

3 d. spalių, pašelpinė švento Kazimiero draugija laikė bertaininį susirinkimą Kliubo salėje. In susirinkimą daugumas narių nebuvo atsilankę.

Buvo skaitytas protokolas ir išduotos atskaitos įeigu ir išieigu. Viso dabar draugija turinti kapitolo apie 336 svarų sterlingų. Ginėjų ir-gi buvo įvalias, kurie tik leido bereikalingai laiką: vieni protestavo, kad esą, kam toji bereikalinga bausmė už nepribuvimą bertaininin susirinkiman, kiti protestavo, kam išbraukia iš narių skaičiaus jei ne laiku užsimoka mokestis, ir t.t. Si viską atidėjo, kaip rodos, iki tam paskutiniam bertainiui, t. y. pabaigoj metų svarstis. Sios draugijos nariai susirūpine, kad visas kapitolas aukščiau minėtas yra padėtas Pennų banke, tat kaip patirta, tasai bankas dabar, karės laike neveikiąs ir draugija pinigų negausianti iš Pennų banko. Sako, vėliaus ten kiek ir gausiant bet kur kas nevisus. Dauguma ir taip, esą, pasidėję pinigų, kiti net plaukus raunas. Vienam susirinkime mūs klebonas kun. Matulaitis aiškino apie Pennų banką, sakydamas, kad pasibaigus karai, pinigus tas bankas gal kiekvienam visus sugražinti, liepė nesirūpinti, katrie ten turi pasidėję. O, esą, anot klebono, kad kiek žūtu, tai suvis mažai.

Dabar visi pasilinksinimai lietuvių kliube ant kiek sumazėjo. Sekmadieniais išryto iki pirmai valandai pe piet Kliube nevalia pardavinėti jokių gėrimų, kadangi valdzios uždrausta.

Siaip ir pas mus naujienos yra liudnos kaslink karės ir juo tolin, juo labyn vienas kitą bauginasi nebūtiniekiais.

N. P.

Vvairios žinios.

Kokia šimet bus žiema. Vienas bitininkais pasakoja, kad šimet bus labai šalta žiema. Jis apie tai spėja iš savo bičių, kurios šimet nepaprastai labai užsilpido

visus plyšius, o jo nuomone bitės tai daro atjausdamos didelius šalčius. Gal būt ir išsipildys šis pranašavimas. Štai pas mus jau rugpjūčio 5 d. buvo šalna, nušalo bulbės ir kitos daržovės. Galima laukti, jog nepaprastai šalčiai sustabds ir karą.

Garsus poetas.
Siemet pavasarį mirė pietų Prancijoje Majano sodžiuje garsus poeta-dainius Frederikas Mistralis. Pažymėtina ne tai, kad buvo vien garsus poeta, bet giliai tikintis katalikas poetas. Pirmoji jo poema tai „Mirija“ (Marija), kuriai pasirodžius sukliko apšviestai pasaulis nepaskomu džiaugsmu, del puikios sios Mistralio poezijos, kad žodžių truko išreikšti pagarbai ir pagyriui. Po šiam Mistralis parašė ir daugiau puikių veikalų.

Nesididžiudamas garbe, kuri apie jį skambėjo visam pasaulyje, Mistralis visą gyvenimą išbuvo ištikimas savo kalbai, šaliai ir tikėjimui. Kada masonai 80-tais poeto gyvenimo metais siūlė jam vykti Ryman ir Kapituliuje (tokia vieta) liaurais apšvatinikuoti, Mistralis atsisakė tai padaryti, nes tat būt buvęs žinganis prieš Bažnyčią. Sužinojęs apie tai Sv. Tėvas, nusiuntė Mistraliui laišką, pagerbdamas krikščionių poetą. Ant savo palaidojimo vietos, kurią pats pasidirbo, padėjo poetas toki parašą: „Ne man būnėnie, Viešpatie, garbė, bet Tavo Vardui ir mūsų Provencui (šaliai, kur poetas gyveno).“

Maža pagauta silkių. Siemet, kaip girdėti, beveik tik pusė tiek pagauta silkių, kiek būdavo prigaudoma. Sako, kad tai jurių šunes daug silkių suėdą ir nuvarą nuo kraštų. Kovai su tais šunimis paskirta gausių dovanų.

**Paskelbimas.
ISVENGIMAS.**

Geriausieji pasaulio gydytojai sutinka, kad mes visuomet privalėtume bandyti išvengti ligos, pirm negu jina ingyja stiprią papėdę mūsų kūne, vieton to, kad liga pasakui gydžius. Pirmas žinganis, kurį mes turėtume pada-

SVERBI PASARGA

Mes dabar dedam
dideles **VERTES**
KUPONUS su

Šitas Kuponas kiekvieno dėžutė

HASSAN
Cigaretai

Gera Rusis —

Zema Kaina:—

Tyri Malonus ir Kvepentis
"Amerikos Standaras"

ryti, ištikus kokiam nors sirguliuvimui, yra paimti Trinerio Amerikoniško Kartaus Elixiro Vyno ir jį vartoti sulig nurodymu, kol sirguliuvimas nėra palengvintas. Užkietėjime ir nuo jo paeinančiose betvarkėse, skaudėjimuose ir gazams viduriuose, staigame susilpnėjime šisai vaistas turėtų būti vartojamas kaip pirmas pagelba. Jisai išvalys kūną ir sustiprins jį ir tuo suteiks paprasti veiku palengvinimą. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Raumenų ir sąnarių skaudėjimuose ir štyvumuose, pailsime po sunkaus darbo kūno trinimas Trinerio Linimentu patenkins jus. Trinerio Linimento kaina 50c., per pačta 60c.

The Lithuanian Weekly

Žvaigždė

Published by
A. MILUKAS & CO.

Every Friday at Philada., Pa.
Yearly subscription \$2.00

Advertising rates on application
All communications should be addressed:

„ŽVAIGŽDĖ“

3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Savaitinis Laikraštis

Žvaigždė

išleina kas Petnyčia.

Kaina metams:

Amerikoje ir Kanadoje . . . 2 dol.

Lietuvoje ir kitur . . . . . 4 rub

Korespondencijas ir pinigus siunčiant
adresą:

„ŽVAIGŽDĖ“

3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

IZIDORIAUS NAUSIEDO

Didžiausias Lietuviškas Pinigų Siuntimo

Bankinis Kontoras

917 - 33-rd St., Chicago, Ill.

Tel. Yards 2705

Parduodame laivakortes ant visokių linijų į kraują
ir iš kraują.

Siunčiame pinigus į visas dalis svieto greičiau ir pi-
giau, už visus kitus agentus Amerikoje.

Užlaikom didžiausią krautuvę vyriškų drabužių,
žėvėrykių ir skrybėlių; turime didelį departamentą aukštinę
daiktų: laikrodžių, žiedų, spūkių, ir tt. Drauge užlaikome
didelį skyrį visokių knygų: maldaknygių, istorijų, poezijų,
ir tt. Norėdams ką pirkti pirmausia atėk pas mus, o būsi
užgandėtas.

Jei UŽGANEDYSIM — pasakyk kitiems.

Jei NEUŽGANEDYSIM — pasakyk mums.

10 Daiktų, vertės \$30, tik už **595**
išsiunčiama dovana! del pasiūlymą

Kompeticijos dėlei mes numušėme kainas ant aukštinę laikrodžių ir kitokių
daiktų ir ant pareikalavimo išsigsim kiekvienam vią setą, susidedantį iš sekančių
10 brangių daiktų: smagų, puikų engraveruotą vyrišką laikrodį su geriausiais
Amerikos darbo viduriais, gražų rėželį su tempasu, žaizkus į mankietus, spū-
kį į kaklaraištį, skustuvių (brivių), aluminijų puodelį muilui, šepetėliką, diržą ir
34 kalibrų revolverį. *Viešite daiktai yra geriausiaus rūšies, garantuoti* Šykia tie
10 puikių daiktų, vertės \$30, parduodami už \$5.95.

Nesiskų pinigų.

Prišysk tik kį apskelbimą ir savo tikrą antrašį, o mes išsigsim ekspresu vi-
ną setą del pažirejimo. Jei patiks, tada užsimokėsi agentui *įž mažų sumų \$5.95*
už daiktus vertės \$30, taipogi mažus ekspreso iškačius. Pasinaudok progą ir pa-
sųsk greitai savo užskaymą. Antrašas:

UNION SUPPLY CO.

407 N. EIGHTH ST.

DT. 44,

ST. LOUIS, MO.

ŠALIN SU NUSIMINIMU!!!
Gramofonas ant išmokesčio
10c. kasdieną.

Jeigu apsimate mokėti po 10 c.
kasdieną, tai išsigsime Jums ant iš-
mokesčio labai puikų Gramafonų sy-
kiu su 16 rekorlių (32 kavalkais) vi-
sokių dainų, mašų, valčių ir tt., ku-
riuos patįs išsirinksite. Mūsų Gram-
afonų gerumas gvarantuotas kiek-
vienam rayšta evarancija. Išsigsime
naujus specialiuskus rei ordus Lietu-
viškus, Lenkiškus, Rusiškų ir Maža
Rusiškus. Rašykite tuojau, reikalau-
dami katalogų ir paaiškinimų. Ie-
dami krasos ženklelį atsakymai.

LIBERTY COMMERCIAL CO.

233 E. 14-th St., Dept. Z.
NEW YORK, N. Y.

PRANEŠIMAS.

**Draugijoms
Kuopoms ir
Klubams!**

Išdirbu visokias
KUKARDAS, „BADGES“, GUZI-
KUS IR ŽENKLELIUS.

Visokiems piknikams, šermentis ir t. t.
Darau visokius medalius ir visokias ant-
spaudas draugystėms.

Ant žėdno pareikalavimo prisaučiu
sompelius.

A. Strupas

NOVELTY MANUFACTURER

123 Ferry St., Cor. Madison St.,
(2) NEWARK, N. J.

Svečių iš Lietuvos Fotografijos

Turiu nutraukęs atvažiavusių iš Lietuvos svečių „Zi-
burio“ ir „Ilyto“ atstovų — d-ro kun. M. Gustaičio ir p.
J. Gabrio fotografijų. Kas nori savo namą papuošti tu
gerbiama mūsų veikėjų artistiška padirbtu paveikslu, ka-
bineto didžio, teprisaučia už 25 centus markių. Foto-
grafija bus pasiūsta į namus. Abiejų atstovų pilname
ūgyje (stovinėjų fotografijos skyrium po 15 centų. Ad-
resuokite.

R. KRUCZAS, Fotografas.

152 Perry Ave.,

Maspeth, L. L., N. Y.

Daktaras Ignotas Stankus,

Lietuvis daktaras. Gydo įvairiausias ligas Vyru, Moteriu ir Vaiku. Daro opera-
cijas. Turėi savo ločią ligonbuti. Lektaras sutaino patį del kiek vieno sergancio.
Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 di rito; 2-4 po piet. 7-8 vakara. Nedel. iki 9 po piet.

Kreipkite reik višmet ant to tikro adriso taip:

DR. STANKUS, 1210 S. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

—Didžiausia Krautuvė—

Visokios įtaipos lietuviškų ir lenkiškų knygų, auksinių, sidabrinų ir auksoatų laikrodžių, taipgi visokių religiškių daiktų. Kas nori persifkrinti, tegul prisidūria 10c. stampomis, o aplaišys mano didelį katalogą, kokio nė vienas iš lietuvių iki šiol neturėjo.

Kas užsirašs pas mane „Zvaigždė“, tas gaus knygą „Basanavičiaus pasakos“ vertės \$1.50, arba by kokį iš mano katalogo knygą, vertės 1 dol., do v a n a i. Visų senas paįstaimas

Povilas P. Mikalauskas,

248 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

J. P. BUDGINAS

BANKINIS KONTORAS

Siuočia Pinigus į visus kraštus svieto greitai ir pigiai. Parduoda laivakortes ant greičiausių laivų; Išmalno Pinigus visų kraštų svieto, kaip tai: rublius, markius, kronus, dolerius ir tt. Apsaugoja daiktus ir budinkus nuo ugnies. Užlaiko Krautuvę Knygų, Popierų, Abrozų ir kitokių bažnytinių daiktų. Pas jį galima užsirašyti laikraštį „Zvaigždė“. Ateikite persifkrinti

4549 So. Hermitage Ave., CHICAGO, ILL.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų
Savaitinis Laikraštis

“DRAUGAS”

“DRAUGAS” paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visuomenės, politikos, literatūros, gyvenimo ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzūra “Draugą” į Lietuvos leidžia.

“Draugas” atliecia metams \$2.00, pusel meto \$1.00
Užsienio — metams \$2.00, pusel meto \$1.50

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drexler 6114.

Saugokis neturinčių vertės pamėgdžiojamų vaistų; reikalauk, kad tau duotų tikrą Richterio Pain Expeller'į su Ankerio ženklų, kaip čia parodyta. 25 ir 50 centų aptiekose ar tiesiog iš F. AD. RICHTER

& CO., 74—80 Washington Street, New York, N. Y.

— O — O — O — O — O — O — O —

Zvaigždės Agentai.

Mr. Iz. Nausledas,
97 33rd str.,
Chicago, Ill.

Mr. J. J. Šaučiūnas
41 Johnson Str.
Bridgeport, Conn.

Mr. J. Kalvelis,
222 Pine str.
Rumford, Me.

Mr. A. J. Stronaitis,
33 Whitney Str.
Orange, Mass.

Mr. J. Jaroševičia,
1043 Washington Str
NorWood, Mass.

Mr. P. Valukonis,
261 W. Broadway
So. Boston, Mass

Mr. John Naujojkaitis,
47 Planet Str.,
Commercial Road,
E. London, England.

Mr. Julionas Bukantis,
172 Eudicatt Str.
Boston, Mass.

Mr. P. J. Budginas,
4549 S. Hermitage ave.,
Chicago, Ill.

Mr. M. Norkūnas,
166 Melrose str.,
Montello, Mass.

Mr. V. Stasevičė,
349 Hamilton str.,
Grand Rapids, Mich.

Dr. W. J. WINTERS

Daktaras ir Chirurgas

pabaigęs daktarystės mokslus
Jefferson Medical Collegijoj su
pagarba Specialistas akių li-
gose, nosies ir gerklės. Gydo
pasekmingai moterų ligas.

OFISAS: 110 W. Oak str., netoli
S. Jardin st. SHENANDOAH, PA

Telephone 9537 Spring

LIETUVIAI, KREIPKITES PRIE SAVUJU!

Keliauk in Lietuvą ir iš Lietuvos

visad per

Geo. J. Bartasiaus Agentura.

Kamgi eiti pirkti laivakortę pas svetimtaučius, kad galima jas gaut nusi-
pirkti ir pas savo tautos žmogų.

Męs parduodam laivakortes ant drūčiausių ir greičiausių garlaivių į visas
pasaulio dalis už numazintą kainą. Iš New Yorko į Roterdamą, Antver-
pą, Bremeną ir Hamburgą \$22.00, į Libavą 24.00. Iš Vokietijos į New
Yorką: iš Roterdamo \$25.00, iš Antverpo, Bremeno, Hamburgo, 22.00,
iš Libavos į New Yorką \$27.00.

Siuočiame ir išmainom pinigų visų viešpatysčių, parūpinam pašportus iš
Konsulio rubežiams perėjimui. Reikalauk laivakorėių kainos iš artymiausio
sio ofiso, pažymėdamas iš kur ir, į kur nori važiuoti. Tautiečiai bran-
gus, meldžiu nepraleisti taip geros progos, veikiai naudokitės iš to, parsik-
vieskit savo mylimus svečius iš Lietuvos senos tėvynės, pakol laivakorė-
čių kursas žemai stovi.

Geo. J. Bartasius ir J. Vasiliauskas & Co.

490 Washington St. Cor. Spring St.,

NEW YORK, N. Y.

261 Broadway

SO. BOSTON, MASS.

Didžiausia savo rūšies knyga **Iš kelionės po Europą ir Aziją.**

K a i n a: be apdarų \$2.00; kietais audeklo apdarais \$2.25; skuriniai apdarais su paausuotais kraštais \$3.50.

Ilustracijų surašas.

Posl.

1 Kolonijos Katedra	7
2 Nuorašas nuo Tamerlano kapo	9
3 Paryžiaus miestas ir upė Seine	13
4 La Madeleine (bažnyčia)	17
5 Notre Dame de Paris—Katedra	21
6 Trocadero Rūmai, kur tilpo ir Lietuvių parodos skyrius 1900 m.	27
7 La Mesniere (Normandijoje)	30
8 Virbalius bažnyčia	50
9 Ukininko kiemas Suvalkijoje	53
10 Kalvarijos bažnyčia Vilniuje	63
11 Lietuvos upių tėvas—Nemunas	67
12 Lietuvos mokykla 1864—1905 (Iš Dailės Parodos Kaune Petro Rimšos veikalas)	71
13 Pilies kalnas Vilniuje	78
14 Vilniaus Katedra	75
15 Pilies kalno griuvėsiai	78
16 Aušros Vartų koplyčia Vilniuje	81
17 Kirgizas su sakalu	94
18 Kirgizų šeimyna	95
19 Kirgizai kelionėje	97
20 Kirgizų aulai	99
21 Taškento sarta	100
22 Gatvė rusų Taškente	101
23 Sartų pasakoriai	102
24 Sartų mokykla	103
25 Sartų čaichanos—arbatinės	104
26 Taškento gatvė vasarą	105
27 Puškino prospektas Taškente	106
28 Taškento katalikų bažnyčia ir klebonija	107
29 Kun. Just. Pranaitis, Turkestanu Centralinės Azijos ir Užkaspijos žemių kuratas (klebonas)	109
30 Kun. Rutenis ant kupranugario, Persijos parubežėje	111
31 Kun. J. Pranaičio koplyčia gelžkelio vagonuose	111
32 Moterų gimnazija Taškente	115
33 Taškento tipai Divane	117
34 Duonos pardavėjas	118
35 Sartaitės	120
36 Sartaitė namieje	121
37 Sartų raupuočiai	127
38 Tamerlano Rūmai Samarkande	137
39 Kirgizų vaikai	139
40 Medresa Ulug-Bek Samarkande	141
41 Medresa Sir-Dor Samarkande	144
42 Mečetė Sah Zinde Samarkande	149
43 Kapas šv. Danieliaus ties Samarkandu	151
44 Bucharos Emiro rūmai ir pinigų dirbtuvė	158
45 Bucharos gatvė Mir Arab	159
46 Medresa Bucharoje	162
47 Kupranugariai su angliais	164
48 Mečetė Mazdzid Balland Bucharoje	166
49 Kuoras Zindan Bucharoje	167
50 Zindano sargyba Bucharoje	169
51 Bucharos Emiras	171
52 Bucharos Emiro premieras	172
53 Kerosino pardavėjas Bucharoje	175
54 Artojas palei Bucharą	177
55 Turkmenas su karavana Bucharoje	181
56 Chyva ir jos Hazar Asp vartai	183
57 Chyvos Didžioji Minareta	187
58 Amžinasties buveinė—sultono Sandžar kapas Mervoje	195

59 Lietuviai—rusų kareiviai—ant Persijos rubežiaus	197
60 Katalikų bažnyčia Aschabade	199
61 Griuvėsiai Aschabado apylinkėse	203
62 Krasnovodskas	208
63 Persų miesto dalis Baku'e	216
64 Ugnies garbintojų šventynė ties Baku	218
65 Persų apgyventa gatvė Baku'e	219
66 Miesto sodas Baku'e	220
67 Gruzinių kunigaikštis	232
68 Gruzinė	233
69 Tifliso funikularas ir Mykolo tiltas	235
70 Kariškasai Gruzinių Kelias; uola „Apsaugok Viešpatie“	239
71 Tarpkalnė Kaukaze	241
72 Ežeras Kaukazo kalnuose	243
73 Pakalnė Kaukazo kalnuose	245
74 Senovės Gruzinių sostinė Mochet; Katedra, šv. Ninos vienuolynas	248
75 Ananur tvirtovė ir katedra	253
76 Kariškasai Gruzinių Kelias—Mietų nuolaidis nuo Mtiuleto kalno	258
77 Kelias Kaukazo kalnuose ir upė	261
78 Carienės Tamaros kuoras Darialo siaurumoje	267
79 Kazbek—Kaukazo viršūnė	269
80 „Velnio Vartai“ Tereko angštumoje	271
81 Aleksandro prospektas Vladikaukaze	275
82 Dangun Emimo Katedra Maskvoje	287
83 Sv. Bazilijaus cerkvė ir Raudonasi piliacius Maskvoje	289
84 Maskvos kremlius	292
85 D-ras Jonas Basanavičius (Aušros isteigimo metais)	297
86 Maskvos universitetas	298
87 Rumencevo muzėjus Maskvoje	300
88 Dr. P. Matulaitis	301
89 Dr. Vincas Pietarijs, veiklus mūsų rašytojas, mokinęs Maskvos universitete	308
90 Petro Poviolo tvirtovė, cerkvė ir kalėjimas Peterburge	309
91 Kun. pral. Maculevičius (Maironis), b. Dv. Akademijos inspektorius	311
92 Rymo—Katalikų Dvas. Akademija Peterburge	313
93 Zemaičių Vysk. M. Valančius	314
94 A. a. Vysk. A. Baranauškas, 1860 metų parašęs Dv. Akademijoj „Sudiev Lietuva“, „Nu Lietuva, nu Dauguva“—po šiai dien lietuvių visame pasaulyje giedamus himnus	315
95 A. a. Prof. kun. Kazim. Jaunius, didžiausias lietuvių kalbos žinovas	317
96 Pranciškus Vaičaitis	330
97 Izaoko cerkvė ir Admiralicija Peterburge	342
98 Petro Didžiojo paminklas Peterburge	346
99 Žiemos Rūmas Peterburge	349
100 Kazaniaus cerkvė Peterburge	350
101 Peterburgo Lietuvių Labdarinčioji Draugija	354
102 P. E. Volteris	867

Užsisakydami adresuokite:

A. MILUKAS & CO.

3654 Richmond Str.

Philadelphia, Pa.

Visiems sergantiems ir kenčiantiems.

PROF. DR. OWEN, žinomas specialistas, kreipiasi į visus sergančius vyrus ir moteris, kurie gydėsi pas kitus daktarus, bet neišgijo, taipgi ir tuos, kurie nustoję išgyjimo vilties. Visus juos PROF. DR. OWEN kviečia kreiptis prie jo dėl patarimo ir pagalbos.

JAM VISTIEK, kokia nebūtų liga, vis tiek, kaip seniai sergate ir kaip gydėtės. Jei Prof. Dr. Owen imasi jus gydyti, tai tuomi pačiu gvarantuoja išgydymą ir padaris jus sveiku ir tvirtu.

VISOS LIGOS galvos, ausų, gerklės, plaučių, kepenų, inkstų, pūslės, katara, užsėdintą kosulį, širdies ligas, pilvo ir kraujo, mažkrajstę, reumatizmą, artreizmą, veneriškas vyrų ir moterų ligas ir visas kitas, kurias čia sunku išskaičiuoti.

PROF. DR. OWEN laike 34 metų savo praktikos buvo priešakyje žymesnių pasaulyje ligonbuočių ir turėjo prieš save tūkstančių tūkstančius panašių ligų, kaip jūsų, ir daugelis dabar jį geria už pasekmingą gydymą.

KIEKVIENAME ligos atsitikime Prof. Dr. Owen prašo, kad jūs jam aprašytumet savo ligos simptomus kalboje savo, aiškiai, be gėdos, o gydymas eis spartum žiugėniu ir jūsų sveikata greit sugrįš.

Rašykite savo prigimtoje kalboje sekančiu antraštu:

PROF. OWEN, M. D.

221 EAST 17-th ST., Dept. L, NEW YORK, N.Y.

Prėmimo valandos: Kasdieną nuo 10 val. ryto ligi 5 val. po pietų; Utarninkais ir Pėtnyčiomis nuo 10 val. ryto ligi 5 val. po pietų ir nuo 7 val. ligi 8 val. vakare. Nedėdieniais nuo 10 val. ryto ligi 1 val. po pietų.

Father's Di Ielsi -- KosulioGyduolė

yra geriausias vaistas nuo kosulio, šalčio, whooping kosulio, astmos ir kitų ligų turinčių susiršimą su plaučiais.

Mainieriai, kankinami Mainų Dėliū, Parako dūmu ir Astmos aptuērės pagelba vartodami Fither DiIelsi's Kosulio Gyduole. Turi pa gyrimus nuo patyrusių mainieriu, kaipo geris sias vaistas visokiuose atsitikimuose.

PARSIDUODA VISOSE AP TIEKOSE.

Kaina, 35c, 65c, \$1.00

Rekomenduojame taipogi

FatherDi Ielsi's Grumulavimui Tonikas, pagerina grumulavimą, kraują padaro turtingu ir panaikina nemalonų kvapą. Kaina 50 centų.

Father Di Ielsi's 402 Liniment.

yra skiriamas nuo reumatizmo, neuralgijos, nikstelėjimų šėtesmu, ištšinimu, galvos skaudėjimo ir t. t. Kaina 25 c.

REV. MICHAEL DI IELSI' 402 Division Str, Camden, N. J.

L. D. Phone 585

DOMIN. BRAZINSKAS

Visoje Elizabeth'o apylinkėje gerai žinomas

LIETUVIS GRAGORIUS

79-81 Wall Street

Elizabethport, N. J.

Pasamdo vežimus ir automobilius

Pasivažinėjimui

Veselijoms

Krikštynoms

ir t. t.

Patarnavimas visom be skirtum

Sąžiningas

Užganėdinantis

Greitas

Ir Pigus

LIETUVIAI, VISUOMET KREIPKITES PRIE SAVIŠKIO!

Telephone 2713-M Market

M. AKIALIS

Lietuvis Graborius

146 Adams St.

Kampus Lafayette St.

Newark, N. J.

Parsamdo automobilius ir karietas visokiase progose

Vienatinis Lietuvis Išlirbėjas

visokių ženklų draugystėm, o ypatingai: karkardų, guzikučių metalavų, anameliotų ir padengtų celluloid'ų šarpu, vėliauč ir karūnų.

MAN PAVESTUS DARBUS ATLIEKU ARTISTISKAL.

M. A. NORKUNAS,

General Delivery

Montello, Mass.

ANTANAS A. PEMPE

LIETUVIS FOTOGRAFAS

314 Walnut St.

Cor. Adams St.

Newark, N. J.

Telefonas L. D. 8052 Market.

V. A. Leščinsko Rejentališkas Ofisas

196 New York Ave.

Newark, N. J.

Cia užtvirtinami visokios rūšies dokumentai: davier-nastys, kontraktai, afidevitali, padaromi pirkimo ir pardavimo popieriai ir tt.

Suteikiami patarimai visokiuose reikaluose.

Balsuok anksti.

Balsuok už Penrose, Protekciją, Gerovę ir visą Republikonų tikieta.

Kada eisi prie Poll'ų (balsavimo vieta) Lapkričio 3 dieną kad balsuoti už Republikonų tikieta, padarysi geriausią dienos darbą. Tu balsuosi už atitaisyimą Gerovės. Balsuosi, kad sugrąžinti gerus laikus, kuriais Pensylvanijos žmonės džiaugėsi po Respublikonų peaugojančia tarifa.

Pensylvanijos atstovas Suv. Valstijų Senate Boies Penrose.

Balsuosi už tai, kad atidaryti dirbtuves, kurios dabar yra uždarytos.

Balsuosi už tai, kad visi fabrikai ir dirbtuvės eitų pilnu laiku.

Balsuosi, kad iš Pensylvanijos vėla padaryti „industrijos rojų“, anot Senatoriaus Penrose apipiešimo tos valstijos prieš Prezidentą Wilson ir Demokratų didžiumą Kongrese, kurie atėmė protekciją nuo Amerikos pramonės.

Jei tu esi svetimšalis, šios šalies pilietis, tu žinai, kad čion atkelevai, kad gauti geresnį užmokestį už savo darbą, negu gaudavai kitose šalyse.

DEMOKRATU PALMERIO—UNDERWOODO LIUOSAS MUITAS, ATIMDAMAS PROTEKCIJA IS AMERIKOS PRAMONES IR AMERIKOS DARBININKU, TAVO DARBA IR UZDARBI NUMUSA IR SULYGINA SU EUROPOS IR JAPONIJOS UZDARBIAIS.

Nedaro skirtumo, kokiame užsiėmė tu esi, Republikonų apsaugojimo tarifa tau būtinai yra reikalinga. Prie Republikonų tarifo daugiau kaip du tūkstančių milijonų dolerių buvo išmokama kas metai Pensylvanijos darbininkams ir tie patys pinigai buvo išleidžiami pirkti miui drapanų, maisto, ir kitokių gyvenimo reikmenų. Iš tų pinigų naudojosi visi.

Nuo kada Demokratai paėmė valdžią Washingtone, darbai Pensylvanijos valstijoje tapo suparalizuoti. Darbininkai gavo tik vieną trečdalią tos mokes ties, kokia jie turėjo prie Republikonų.

Tuomi gi pat laiku, anot Anglijos laikraščių raportu, išvežimas iš Anglijos į Suvienytas Valstijas visokių prekių pasidaugino ant 500 nuosimčių.

Balsuok už visus kandidatus Republikonų tikieta.

Senatorius Penrose stovi jų visų priešakyje, kaipo garbiausias kovotojas už darbininkų teises, apsaugojimą Amerikos pramonės ir k. Amerikos pramonės priešai visokiais būdais nori nuveikti Penros e'ą, kadangi jie žino, kad Penrose išrinkimas yra tai triumfas atgavimui ir atitaisyimui Republikonų apsaugojančios tarifo.

Senatorius Penrose gaus balsus visų darbininkų, visų bižnierių, farmerių ir visų piliečių, kurie tik žino, kas jiems, jų šeimynoms, valstijai ir visai tautai yra labiausiai reikalinga.

Balsuok taipgi už Dr. Brumbaugh ant Gubernatoriaus. Jis yra žymus edukatorius ir turi visus gabumus, reika-

lingus šios didelės valstijos Gubernatoriui.

BALSUOK ANKSTI IR BALSUOK UZ PENROSE, PROTEKCIJA, GEROVE IR VISA REPUBLIKONU TIKIETA.

Kiekvienas Republikonų kandidatas į Kongresą ar į valstijos urėdą yra vertas, kad jį savo balsu paremtum.

Apsk.

“ŽVAIGŽDĖS”

— SPAUSTUVE —

ATLIEKA VISUS DRUKORISKUS
DARBUS GERAI, PIGIAI IR GREIT.

DRUKUOJA:

KNYGAS, CIRKULIORIUS, TIKIETUS, KONSTITUCIJAS
VISITING IR BUSINESS CARDS, UZKVIETIMUS ANTI
VESELIJU, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES, NESIGRAUDYS.

Kreipkis ant adreso:

3654 Richmond Str.,
Philadelphia, Pa.

„Skaitymai iš Šventųjų Gyvenimų“.

„Skaitymai iš Šventųjų Gyvenimų“ — tai didžiausias iliustruotas išleidimas lietuvių kalboje. Šventųjų gyvenimų aprašymai versti iš vokiškų ir angliškų geriausių tose kalbose veikalų, teipgi parašyti pagal vyskupo Valančiaus ir Skargos „Gyvenimus Šventųjų“. Apie 800 to knygų puslapių papuošti suvirš 200 šventųjų paveikslų perstatančių šventųjų kankinimą ir kankinimo papūklus.

Kaina: 4 tomui pavieniu subrosuruoti \$8.50
angliskaso audeklo aparais 4.00

„Zvaigždė“, 3654 Richmond str., Philadelphia, Pa.

Prėnumeratoriams

Kurių prėnumeratos laikas pasibaigė, teiksitės nesiųveluoti ją atnaujinti, kad nereikėtų sustoti laikraščio siuntus. Užsimokejusiems iškalno už metus, duodame pasirinkti iš mūsų katalogo už 1 dolerį knygų dovanai. Užsimokantieji už 2 metu (\$4.25) gauna dykai Gyvenimų šventųjų drūtais audeklo aparais.

„ZVAIGZDES“ REDAKCIJA.